

Drošība un veselība kā vērtības – kā zināšanām kļūt par paradumiem

Inese Bautre

Vispārējās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas
vecākā referente

Pamatzglītības programmu galvenie mērķi

- nodrošināt izglītojamo ar **sabiedriskajai un personiskajai dzīvei nepieciešamajām pamatzināšanām un pamatprasmēm;**
- veicināt **izglītojamā harmonisku veidošanos un attīstību;**
- sekmēt izglītojamā **atbildīgu attieksmi** pret sevi, ģimeni, sabiedrību, apkārtējo vidi un valsti.
- MK 06.08.12.2013.noteikumi Nr.530 «**Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu, pamatzglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatzglītības programmu paraugiem**»

Vispārējās vidējās izglītības programmu galvenie mērķi

- nodrošināt izglītojamo ar zināšanām un prasmēm, **kas ir nepieciešamas personiskai izaugsmei un attīstībai, pilsoniskai līdzdalībai (..)**;
- veicināt **izglītojamā pilnveidošanos par garīgi, emocionāli un fiziski attīstītu personību un izkopt veselīga dzīvesveida paradumus**;
- sekmēt izglītojamā **sociāli aktīvu attieksmi**.

MK 21.05.2013. noteikumi Nr.281 «**Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem**»

Pirmsskolas izglītības satura uzdevumi

- **sekmēt bērna fizisko spēju attīstību un kustību apguvi;**
- **sekmēt bērna pašapziņas veidošanos, spēju un interešu apzināšanos, jūtu un gribas attīstību;**
- **veicināt bērna izziņas darbības un zinātkāres attīstību, nodrošinot zināšanu un prasmju apguvi;**
- **sekmēt bērna saskarsmes un sadarbības prasmju attīstību;**
- **sekmēt pozitīvas attieksmes veidošanos bērnam pašam pret sevi, citiem cilvēkiem, apkārtējo vidi un Latvijas valsti;**
- **sekmēt bērna droša un veselīga dzīvesveida iemaņu attīstību.**

MK 31.07.2012.gada noteikumi Nr.533 «Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām»

Drošība un veselība

**Noteikumu mērķis ir padarīt dzīvi
vienkāršāku un labāku**

- Noteikumam jābūt tādām, lai lielākā sabiedrības daļa to **zinātu, saprastu un spētu ievērot.**
- Noteikums nav slikts tikai tāpēc, ka dažiem cilvēkiem tas nepatīk.
- Noteikumam ir **jāsniedz labums** vairumam to cilvēku, kam tas jāievēro.
- Tiem, kam jāievēro noteikums, būtu jāspēj izprast tā mērķus.
- **Ik pa laikam vajadzētu izvērtēt,** vai noteikumi joprojām ir **saprātīgi.**

Cilvēkdrošības aspekti

- Veselībdrošība
- Ekonomiskā drošība
- Personīgā/ fiziskā drošība
- Ekoloģiskā drošība
- Uzturdrošība
- Kopiendrošība
- Politiskā drošība

(I.Reinholde, 2012)

Kopiendrošība

- Izglītības un zinātnes politika
- Kultūras politika
- Tieslietu politika
- Tūrisma, sporta un brīvā laika politika

- **Izglītības saturs**
- **Dokumentācija**
- **Iestādes darbība un mācību procesa organizēšana**
- **Valsts finansējums**
- **Pedagogi**
- **Veselības aprūpe, higiēnas prasības**
- **Valsts pārbaudījumi**

**MK 2009.gada 24.novembra noteikumi
Nr. 1338**

**„Kārtība, kādā nodrošināma
izglītojamo drošība izglītības
iestādēs un to
organizētajos pasākumos”**

MK noteikumu Nr.1338 6. punkts nosaka izglītības iestādes iekšējos kārtības noteikumos obligāti ietveramos jautājumus, t.i.:

- 6.1. izglītojamo uzvedības noteikumus izglītības iestādē,
- tās teritorijā un izglītības iestādes organizētajos pasākumos;
- 6.2. evakuācijas plāna un informācijas par operatīvo dienestu izsaukšanu izvietojumu izglītības iestādē;
- 6.3. alkohola, cigarešu, narkotisko, toksisko un psihotropo vielu, gāzes baloniņu, gāzes pistoļu, šaujamo ieroču un auksto ieroču iegādāšanās, lietošanas, glabāšanas un realizēšanas aizliegumu izglītības iestādē un tās teritorijā;

- 6.4. izglītojamā rīcību, ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai;
- 6.5. vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo;
- 6.6. atbildību par iekšējās kārtības noteikumu neievērošanu;
- 6.7. citus jautājumus, kurus izglītības iestāde uzskata par būtiskiem.

MK noteikumu Nr.1338 7.punkts nosaka drošības noteikumus, kādus atbilstoši iestādes vajadzībām un vietējiem apstākļiem ir jāizstrādā izglītības iestādēm, t.i.:

- 7.1. par drošību mācību kabinetos un telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;
- 7.2. par ugunsdrošību;
- 7.3. par elektrodrošību;
- 7.4. par pirmās palīdzības sniegšanu;
- 7.5. par drošību ekskursijās, pārgājienos un pastaigās;
- 7.6. par drošību citos izglītības iestādes organizētajos pasākumos;
- 7.7. par drošību sporta sacensībās un nodarbībās.

**Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumi
Nr.277 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
profilaktiskā veselības aprūpe un pirmās palīdzības
pieejamība izglītības iestādēs”**

6. Izglītības iestādē pirmo palīdzību sniedz ārstniecības persona – māsa vai ārsta palīgs (feldšeris) (turpmāk – ārstniecības persona) – vai izglītības iestādes darbinieks, kurš apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā saskaņā ar normatīvajos aktos par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā noteiktajām mācību programmām. Ja izglītojamam ir smaga trauma vai saslimšana, pirmo palīdzību atbilstoši savām zināšanām un iespējām sniedz persona ar kvalifikāciju medicīnā vai bez tās neatkarīgi no sagatavotības un ekipējuma.

- 11. Pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā atbildīgais pedagogs vadītājam iesniedz rakstisku informāciju, kurā norādīts pārgājiena vai ekskursijas mērķis, maršruts, ilgums, dalībnieku saraksts, vecums, pārvietošanās veids, nakšņošanas vieta, saziņas iespējas un pirmās palīdzības sniegšanas iespēja.

- «Lēmumu par ekstremālas situācijas iestāšanos vienpersoniski pieņem skolas direktors vai tas administrācijas pārstāvis, kas viņu tajā mirklī aizvieto»
- «Darbība ekstremālās situācijās: pakļauties atbildīgo personu rīkojumiem»

«Skolēna rīcība ugunsgrēka gadījumā

1. Ja ugunsgrēks izcēlies mācību stundas laikā, tad skolēniem stingri jāievēro tā skolotāja norādījumi, kurš (..)
2. Ja ugunsgrēks izcēlies starpbrīdī, un skolēni atrodas skolas telpā, tad skolēniem stingri jāievēro tā skolotāja norādījumi, kurš (..)
3. Iziет no skolas ēkas nepieciešams organizēti un ātri. Apģērbs paliek klasē.
4. Ja ugunsgrēka sākšanās brīdī atrodas ārpus ēkas, kategoriski aizliegts ieiet ēkā.
5. Par ugunsgrēka izcelšanos skolā paziņo ar nepārtraukti skanošu skolas zvanu vai mutiski.
6. Ugunsgrēka gadījumā zvanīt: 01 vai 112.»

«UGUNSDROŠĪBAS NOTEIKUMI (SKOLĒNIEM)»

Skolas ēkās aizliegts:

- aizšķērsot evakuācijas ceļus (gaitenūs, kāpņu telpas, vestibīlus) ejas un izejas ar somām un mantām;
 - telpu uzkopšanai izmantot benzīnu, petroleju un citus VUŠ;
 - ienest un uzglabāt VUŠ.»
-
- **Jautājums auditorijai: kas ir VUŠ?!?**

No skolu iekšējās kārtības noteikumiem...

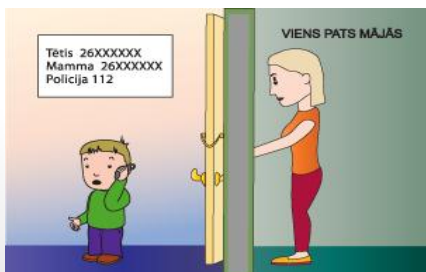
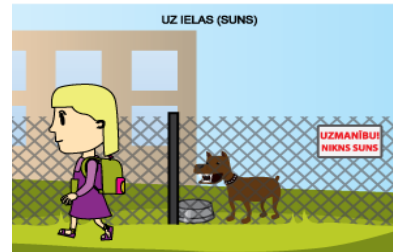
«Skolēniem pēc iespējas uzmanīgi jāpārvietojas pa skolas telpām un teritoriju, lai neapdraudētu savu un citu personu veselību un dzīvību, īpaši jāuzmanās uz kāpnēm, pie durvju vērtnēm un logiem, stiklotām mēbelēm, uz mitras grīdas, vājā apgaismojumā.»

leteikumi

- **Izvērtēt un aktualizēt iekšējās kārtības noteikumos ietvertās atsauces atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.**
- **leteicams izvērtēt rotaļlaukuma konstrukciju atbilstību izglītojamā vecumposmam un tā konstrukciju tehnisko stāvokli.**
- **leteicams izstrādāt kārtību vai noteikumus kā izglītības iestāde rīkosies, ja izglītojamais guvis traumu.**

Veselība un drošība kā vērtības INTERAKTĪVAS SITUĀCIJAS

JĀ-darbība (neveiksmīgs piemērs)

JĀ-darbība (veiksmīgs piemērs)

IELIEC LAIVĀ TO, KAS
NEPĒCIĒŠAMS DROŠAI ATPŪTAI DABĀ

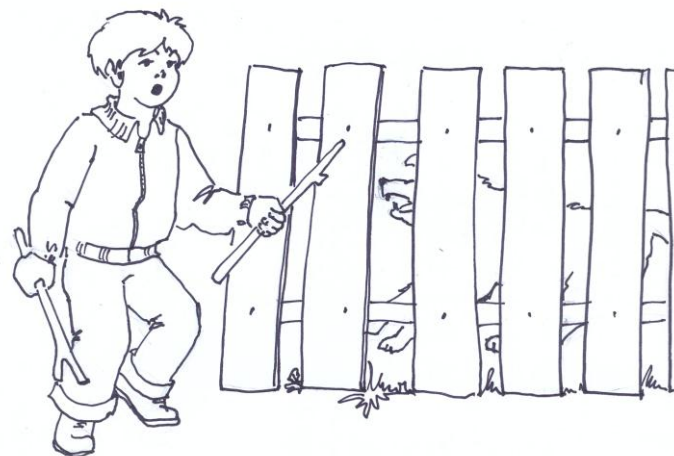

ATPŪTA DABĀ

- **Jā darbība**
- (skolēnam saprotami drošas rīcības piemēri)
- **Droša rīcība vienmēr**
- konsekvence (gan pieaugušā, gan bērna)

Atzīmē, kurā gadījumā zēns rīkojas droši!

Pastāsti, kā tu baro mājdzīvniekus!

Pastāsti,
kādas rotaļas
patīk
dzīvniekiem!

Domājot par 21.gadsimta prasmēm

- iespējams, pēc 10-20 gadiem vairs nevajadzēs prast gludināt apģērbu vai orientēties apvidū, **bet ticu, ka tomēr noderīgas būs:**
- prasmes droši sev un dabai iekurt ugunskuru un uzcelt telti.
- prasmes domāt un pārvaldīt savas emocijas.
- prasmes droši un veselīgi – tāpat arī cieņpilni, iejūtīgi – sazināties un veidot reālas attiecības ar citiem cilvēkiem.

inese.bautre@visc.gov.lv

www.visc.gov.lv

PALDIES!